

Doporučení pro další vzdělávání

„Vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí“ (svodný materiál)

V současné době pobývá legálně na území České republiky asi tři sta tisíc osob, na které se vztahuje působnost Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí na léta 2008 – 2013. Počet těchto osob postupně narůstá a tento trend bude pokračovat v příštích letech. Podle prognózy Českého statistického úřadu se předpokládá v ČR v roce 2050 počet imigrantů na cca 1,4 milionu osob. Toto množství a psychosociální, socioekonomická a kulturní specifika největších imigrantských skupin (Ukrajina, Vietnam, Rusko) budou představovat velké nároky jak na veřejnou správu tak i na specializované veřejné služby – zejména školství, zdravotnictví i sociální zabezpečení. Veškerá problematika cizinců ve zdravotnictví v ČR se dosud řeší reaktivně a nesystémově, případ od případu, tedy neuspokojivě, jak po stránce odborné, tak etické. Jedním z důvodů neuspokojivého stavu je nízká úroveň až absence příslušného vzdělávání zdravotnických pracovníků.

V České republice lze ve zdravotnictví vidět problematiku integrace státních příslušníků třetích zemí ve třech základních rovinách.

- První rovinu tvoří zdravotničtí pracovníci, kteří přicházejí při výkonu svého povolání do styku s pacienty – příslušníky třetích zemí.
 - Druhá je rovina příslušníků třetích zemí jako spotřebitelů péče – tedy cizinců pacientů zdravotnických zařízení. Problémem je zde schopnost adekvátní spotřeby zdravotní péče.
 - Třetí, menší skupinou jsou cizinci, potenciální či aktuální poskytovatelé zdravotní péče, pocházející ze třetích zemí. Ve zdravotnictví v ČR na nejrůznějších pozicích v současné době působí několik tisíc těchto osob. Jejich problematika je od první skupiny odlišná, na rozdíl od ní jsou to osoby většinou mnohem lépe integrované. Nicméně, pro zdravotnická zařízení i hostitelskou zemi přesto představují problém v efektivním pracovním zařazení. I tomu tématu bychom se v rámci projektu chtěli věnovat. Další vzdělávání se soustřeďuje na zdravotnické pracovníky, pečující o příslušníky třetích zemí. Podklady pro „Doporučení pro vzdělávání“ byly zpracovány v rámci projektů:
- „Vzdělávání pro vstřícnou zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“ (do opatření č. 5, Ročního programu 2008 Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí).
 - „Výměna zkušeností ke vstřícné zdravotní péči o cizince“, (opatření č. 7, Ročního programu 2008 Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí)
 - „Vzdělávání pro vstřícnou zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 2, (opatření č. 8, Ročního programu 2009 Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí)

Obsah vzdělávání vychází jak ze zkušeností projektového týmu a studia relevantní literatury, tak i ze **SWOT analýzy vzdělávání zdravotníků** pro péči o příslušníky třetích zemí, která byla v rámci projektů provedena. Pro další vzdělávání bylo doporučeno:

- Využít osvědčené formy pregraduálního vzdělávání zdravotnických pracovníků a zařadit vzdělávací bloky zaměřené na zdravotní péči o příslušníky třetích zemí do základní výuky v oborech všeobecného lékařství, veřejného zdravotnictví a ošetrovatelství.
- Jako základní formy vzdělávání se doporučují **„Úvodní informace“** a **„Základní kurs“**.
- V dalším vzdělávání využít systém vzdělávacích akcí České lékařské společnosti J.E. Purkyně, zejména Společnosti všeobecného lékařství a Odborné společnosti praktických dětských lékařů a zaměřit se v souladu se zvyklostmi inovačního vzdělávání na úvodní informace a aktuality ve zdravotní péči o příslušníky třetích zemí.
- Podpořit vzdělávání podpůrnými nástroji elektronického vzdělávání.
- Významnou komponentou zdravotní péče o příslušníky třetích zemí je dostatečné informování příslušníků třetích zemí o správném čerpání zdravotní péče. Pro tento účel byli v rámci projektu připraveni školitelé z řad zahraničních studentů, kteří jsou připraveni podat **Informace o zdravotní péči v ČR**.

Doporučené okruhy vzdělávání zdravotnických pracovníků v poskytování zdravotní péče příslušníkům třetích zemí:

- Zdravotní péče o příslušníky třetích zemí v ČR
- Zdravotní pojištění občanů třetích zemí v ČR
- Státní politika, legislativa a postavení příslušníků třetích zemí v ČR
- Demografie příslušníků třetích zemí v ČR
- Psychosociální aspekty života příslušníků a
- Socioekonomické aspekty života příslušníků třetích zemí v ČR

Podpůrnými nástroji pro další vzdělávání jsou:

Portál

- Informační a vzdělávací portál „Zdravotnictví pro cizince“ (bude obsahovat vzdělávací modulový pořad, základní informace a informační zdroje) – www.eifzvip.cz
- Modulový pořad „Zdravotnictví pro příslušníky třetích zemí“

Moduly

- [demografické, kulturní a socioekonomické aspekty života příslušníků třetích zemí v ČR](#)
- [zdravotní pojištění příslušníků třetích zemí v ČR](#)
- [zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR](#)

Podklady

OBEČNÉ INFORMACE

Migrace je významným jevem s celospolečenským dopadem. Zdravotní péče o příslušníky třetích zemí je pouze jedním z řady aspektů migrace. Obecné informace širších souvislostech života občanů třetích zemí v České republice mohou napomoci poskytovatelům zdravotní péče k hlubšímu porozumění potřebám migrantů.

- [Koncepce](#)
- [Metodika](#)
- [Další podklady](#)

INFORMACE O TŘETÍCH ZEMÍCH

Migranti přicházejí do České republiky z celého světa. V České republice dlouhodobě pobývají početnější skupiny občanů zemí jihovýchodní Asie a bývalého Sovětského svazu. Uvádíme základní informace o zemích, ze kterých migranti v České republice pocházejí nejčastěji.

- Vietnam
- Ukrajina
- [Čína](#)
- [Rusko](#)
- [Moldavsko](#)
- [Mongolsko](#)
- [Kazachstán](#)

Literatura

Elektronická knihovna <http://www.eifzvip.cz/>

Materiály ke stažení:

[Aktuální informace Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky, Praha 21. 4. 2010](#)

[Analýza zdravotní péče o cizince v České republice](#)

Institut zdravotní politiky a ekonomiky, Kostelec nad Černými lesy, 2001

[Bariéry integrace cizinců v oblasti zdravotní péče: Zdravotní pojištění cizinců v ČR](#)

Helena Hnilicová, Karolína Dobiášová

[Cizinci, naši a média, mediální analýzy](#)

[Cizinci v tísni – článek Nový prostor, březen 2010](#)

[Zvláštní opatření pro choroby přenášené vektory
Očkování, profylaxe a související osvědčení
Dokument WHO](#)

[Informační publikace pro cizince Česká republika, Praha, 2009](#)

[Informační síť o dobré praxi v péči o zdraví migrantů a etnických menšin](#)

[Integrace cizinců na území města Plzně – informační brožura](#)

[Jazykové bariéry v českém zdravotnictví,](#)

MUDr. Zuzana Elbertová

[Koncepce integrace cizinců a situace v jednotlivých oblastech](#)

[MIGHEALTHNET – Informační materiál evropského projektu zaměřeného na vytvoření
systematické databáze poznatků o zdraví migrantů a menšin v Evropské unii](#)

[Multikulturní ošetrovatelství ve vzdělávání sester na středních a vyšších zdravotnických školách
– pracovní materiál, Univerzita Palackého v Olomouci](#)

Mgr. Lenka Špirudová, Bc. Jindra Bursová, PhDr., Danuška Tomanová, PhDr. Eva Průchová –
Lékařská fakulta, Pedagogická fakulta, Olomouc, 2002

[Multikulturní ošetrovatelství a problematika menšin a ošetrovatelskovatelská péče.](#)

Bc. Lucie Krejčí

[MULTIKULTURNÍ/TRANSKULTURNÍ KOMUNIKACE](#)

doc. PhDr. Jana Kutnohorská, CSc., Ústav teorie a praxe ošetrovatelství, LF UP a FN, Olomouc

[Názory na přistěhovalectví, tisková zpráva, Centrum pro výzkum veřejného mínění,
Sociologický ústav AV ČR](#)

[Legislativa vstupu a pobytu občanů třetích zemí na území ČR](#)

[Legislativa vstupu a pobytu občanů třetích zemí na území ČR - 2. dokument](#)

[Péče o cizince v ordinaci v ordinaci lékaře v ČR, kolektiv autorů](#)

Institut zdravotní politiky a ekonomiky, Kostelec nad Černými lesy, 2003

[Průvodce systémem zdravotní péče v ČR., Informační příručka pro cizince](#)

Institut zdravotní politiky a ekonomiky, Kostelec nad Černými lesy, 2004

[Program cesty projektového týmu EIF 1. Lékařské fakulty UK do Velké Británie](#)

[Transkulturní péče v praxi aneb jak překonávat komunikační a kulturní bariéry při péči o
pacienty odlišných etnik a kultur](#)

Uživatelský manuál pro lůžková zdravotnická zařízení v ČR, Olomouc, únor 2004

[UZNÁVÁNÍ KVALIFIKACÍ ŽADATELŮ ZE ZEMÍ MIMO EU](#)

Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských oborů v Brně, 2008

[Výzkumné zprávy a studie o integraci cizinců na území České republiky](#)

Zdeněk Uherek – Jan Černík, Zpracováno na základě zadání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Praha, duben 2004

[ZDRAVOTNÍ PÉČE O CIZINCE V ZAŘÍZENÍ PRO ZAJIŠTĚNÍ CIZINCŮ –POŠTORNÁ – PROFESE ON LINE, ročník III/1, leden 2010](#)

*Natália Beharková, **Ada Tržilová, *Katedra ošetřovatelství, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita Brno, **Zařízení pro zajištění cizinců, Poštorná

[Zdravotní pojištění cizinců v ČR, migraceonline.cz, prosinec 2009](#)

Helena Hnilicová, Karolína Dobiášová

[Zpráva o realizaci Koncepce integrace cizinců Vlády ČR v roce 2006 a návrh dalšího postupu](#)

[Zpráva o stavu zdraví a zdravotní péči pro migranty v ČR](#)

PhDr. Helena Hnilicová, PhD a Mgr. Karolína Dobiášová, Ústav veřejného zdravotnictví a medicínského práva, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy